

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою УМО

Протокол № 9 від 20.10.2021

Розв'язано Вченою радою

Ректор Кириченко М.О.

Введено в дію наказом ДЗВО «УМО»
від 21.10.2021 р. №01-01/614

**ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТІСНОГО, СОЦІАЛЬНОГО ТА
ОРГАНІЗАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ»**

Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 053 Психологія

Спеціалізація: Психологія особистісного, соціального та організаційного розвитку

Кваліфікація: Доктор філософії у галузі психології

Київ, 2021

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

Освітній ступінь	Доктор філософії
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 Психологія
Спеціалізація/ освітньо-наукова програма	Психологія особистісного, соціального та організаційного розвитку
Освітня кваліфікація	Доктор філософії у галузі психології
Тип диплома та обсяг програми	Диплом доктора філософії у галузі психології, 60 кредитів, 4 роки
Заклад вищої освіти	ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
Рівень програми	Третій (освітньо-науковий) рівень НРК України – дев'ятий рівень FQ-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – 8рівень
Передумови навчання Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання	Освітньо-кваліфікаційний рівень «магістр» будь-якої спеціальності, що підтверджується документом державного зразка

І. Преамбула

Освітньо-наукова програма «Психологія особистісного, соціального та організаційного розвитку» спеціальності 053 «Психологія» для підготовки здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня розроблена до введення в дію Стандарту вищої освіти за відповідним рівнем вищої освіти робочою групою Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти» у складі:

Керівник робочої групи:

Бондарчук Олена Іванівна – професор, доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології управління ЦПО ДЗВО «УМО».

Члени робочої групи.:

Лушин Павло Володимирович – професор, доктор психологічних наук, завідувач кафедри психології та особистісного розвитку ННІМП ДЗВО «УМО».

Москальова Алла Степанівна, доцент, кандидат психологічних наук, професор кафедри психології управління ЦПО ДЗВО «УМО».

З числа стейкхолдерів:

Карамушка Людмила Миколаївна, дійсний член НАПН України, доктор психологічних наук, професор, заступник директора з науково-організаційної роботи та міжнародних наукових зв'язків, завідувач лабораторії організаційної та соціальної психології Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України, Заслужений працівник освіти України.

Полякова Віталія Іванівна, випускниця аспірантури ДЗВО «УМО» зі спеціальності «Педагогічна та вікова психологія», кандидат психологічних наук, директор гімназії №109 ім. Т. Г. Шевченка Печерського району м. Києва.

Зміст програми відкоригований і схвалений рішеннями Вченої ради ДЗВО«УМО» відповідно до:

2017 р.

- Методичних рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України у 2017 р.;
- Положення про моніторинг якості освітньої діяльності та якості вищої освіти здобувачів (студентів, аспірантів), підвищення кваліфікації слухачів у ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», затвердженому Вченою радою УМО (протокол № 3 від 19 квітня 2017 р.).

2018 р.:

- Положення про організацію освітнього процесу на третьому освітньо-науковому рівні підготовки здобувачів вищої освіти - доктор філософії в процесу в Державному вищому навчальному закладі «Університет менеджменту освіти», затвердженому Вченою радою УМО (протокол № 7 від 19 вересня 2018 р.).
- зворотного зв'язку від стейкхолдерів – слухачів Школи молодого науковця Університету.

2019 р.:

- Положення про проведення науково-педагогічної практики здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії, затвердженому Вченою радою УМО (протокол № 2 від 20 лютого 2019 р. зі змінами., протокол №2) [Режим доступу: http://umo.edu.ua/images/content/aspirantura/norm_document Положення_про_практику_аспірантів_УМО.pdf].

- Оновлених Методичних рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти (Наказ Міністерства освіти і науки України від «01» червня 2016 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 01.10.2019 р. № 1254, схвалено сектором вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України протокол № 3 від 21 червня 2019 р.) http://edu-mns.org.ua/img/news/8635/NakMON_1254_19.pdf

- Національна рамка кваліфікацій (із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 509 від 12.06.2019) <https://mon.gov.ua/ua/tag/natsionalna-ramka-kvalifikatsiy>; <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF/paran12#n12>

Ця освітньо-професійна програма не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Державного вищого навчального закладу «Університет менеджменту освіти»

II. Загальна характеристика

Назва програми	Психологія особистісного, соціального та організаційного розвитку
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Ступінь вищої освіти	Доктор філософії
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 Психологія
Форми навчання	Денна, заочна
Освітня кваліфікація	Доктор філософії у галузі психології
Професійна(і) кваліфікація(ї) (тільки для регульованих професій)	Не надається
Кваліфікація в дипломі	Ступень вищої освіти – Доктор філософії у галузі психології Галузь знань – 05 Соціальна та поведінкові науки Спеціальність – 053 Психологія Спеціалізація / освітньо-наукова програма – Психологія особистісного, соціального та організаційного розвитку
Опис предметної області	<p>Об’єкт вивчення: психічні явища, закономірності їх виникнення, функціонування та розвитку; поведінка, діяльність, учинки; взаємодія людей у малих і великих соціальних групах; психологічні процеси та механізми, які лежать в основі різних форм психічної активності людей різного віку, та особливості їх прояву та розвитку в різних сферах життєдіяльності людини упродовж життя.</p> <p>Цілі навчання: аналіз та інтеграція актуального наукового знання про психологічні особливості психіки загалом і дорослої людини зокрема; природу, функції, механізми, методи дослідження, тенденції та закономірності особистісного, соціального та організаційного розвитку; розвиток здатності продукування (творення) та впровадження нового верифікованого психологічного знання у практику професійної діяльності з урахуванням загальнолюдських цінностей та норм професійної етики психолога.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: поняття психіки, свідомого і несвідомого, поведінки, діяльності, вчинку, спілкування, особистості, індивідуальності; концепції та теорії, що розкривають закономірності виникнення, розвитку та функціонування психіки; психологічні особливості життєвого шляху особистості, взаємодії людей у малих і великих</p>

	<p>соціальних групах; міжгрупової взаємодії загалом і в контексті особистісного, соціального та організаційного розвитку зокрема.</p> <p>Методи, методики та технології: володіти методами теоретичного та емпіричного дослідження, методами аналізу даних, технологіями психологічної допомоги; розробляти і валідизувати дослідницькі методики і процедури та технології психологічної допомоги; перевіряти їх ефективність.</p> <p>Інструменти та обладнання: комп'ютерна техніка і мультимедійне обладнання; мережеві системи пошуку та обробки інформації; бібліотечні ресурси, зокрема електронні; програми статистичної обробки та візуалізації даних, що дозволяють досягати цілей навчання та професійного розвитку.</p>
Основний фокус освітньої програми	Проведення досліджень у галузі 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 053 Психологія на макро-(соціум), мезо-(організація) та мікро-(особистість) рівнях аналізу
Особливості програми	Інтеграція наукового знання із базових галузей психології (загальної, вікової, педагогічної, соціальної, організаційної психології), що дозволяє створити цілісну картину психологічних особливостей і закономірностей розвитку людини (з акцентом на дорослу особистість) у провідних сферах її життєдіяльності, забезпечити можливість дослідницько-інноваційної діяльності на макро-(соціум), мезо- (організація) та мікро-(особистість) рівнях аналізу, сприяти професійно-особистісному розвитку здобувачів PhD як чинника їх конкурентоздатності в умовах невизначеності, соціальної напруженості й інноваційних змін у суспільстві

III. Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти

Обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми доктора філософії становить 59 кредитів ЄКТС.

IV. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання

Працевлаштування випускників	Випускники можуть обіймати відповідні посади згідно класифікатора професій (ДК 003:2010) у закладах вищої освіти МОН України, інших міністерств і відомств, науково-дослідних установах НАПН і НАН України та інших установах.
Академічні права випускників	Доктор філософії може продовжувати самоосвіту, а також підвищувати кваліфікацію та отримувати будь-які інші форми освіти.

V. Викладання та оцінювання

Викладання	Загальний підхід до викладання – компетентнісний, проблемно-і особистісно-орієнтований, пошуково-дослідницький, рефлексивний. Методи та форми навчання: проблемні лекції діалогічної
-------------------	---

	природи, практичні заняття, самостійна робота з теоретичного опанування проблемних питань та виконання індивідуально-дослідницьких завдань, у межах практичних занять – активні та інтерактивні методи, консультації з викладачем тощо.
Оцінювання	Екзамени, заліки, усне опитування, тести, оцінювання активності здобувачів в обговоренні проблемних питань, звіт про науково-педагогічну практику, передзахист і захист дисертаційної роботи

VI. Програмні компетентності випускника

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних психологічних знань та професійної психологічної практики в особистісній, соціальній та організаційних сферах життєдіяльності людини.
Загальні компетентності	ЗК1. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні на основі системного наукового світогляду. ЗК2. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), розробляти та реалізовувати інноваційні проекти, включаючи власні дослідження. ЗК4. Здатність спілкуватися академічною іноземною мовою, працювати в міжнародному контексті. ЗК5. Здатність працювати в команді, за потреби відігравати провідну роль в організації командної роботи.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК1. Здатність виокремлювати, систематизувати, розв'язувати та прогнозувати актуальні психологічні проблеми, чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, соціальних груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження. СК2. Здатність здійснювати освітню діяльність у сфері психології та на межі предметних галузей. СК3. Дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики, міжкультурної толерантності та керуватися загальнолюдськими цінностями. СК4. Здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, оцінювати рівень власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію й професійну мобільність. СК5. Уміння толерувати невизначеність і доводити унікальність власного наукового пошуку в умовах інформаційного / цифрового суспільства.

VII. Програмні результати навчання

Результати навчання, що визначають нормативний зміст підготовки здобувача PhD	<p>RH1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел на основі сучасних методологій наукової діяльності та інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій.</p> <p>RH2. Знати та переосмислювати існуючі та \ або створювати (за потреби) нові теоретичні моделі та психологічні підходи до аналізу й інтерпретації одержаних результатів наукового дослідження.</p> <p>RH3. Уміти створювати та впроваджувати інноваційно-дослідницькі проекти у різних сферах суспільного життя, включаючи власні дослідження.</p> <p>RH4. Уміти полілогічно взаємодіяти із світовою науковою спільнотою та громадськістю з проблематики дослідження.</p> <p>RH5. Уміти продуктивно працювати в команді, відігравати за потреби провідну роль провідну роль в організації командної роботи, у томі числі, у міжнародній та мультикультурній групі.</p> <p>RH6. Виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні проблеми, чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, соціальних груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.</p> <p>RH7. Уміти здійснювати освітню діяльність у сфері психології й на межі предметних галузей та нести відповідальність за процес та результат навчання інших.</p> <p>RH8. Демонструвати прихильність до норм професійної етики, академічної доброчесності міжкультурної толерантності, професійних цінностей у науковій / практичній діяльності.</p> <p>RH9. Працювати над власним розвитком та вдосконаленням, визначати свої професійні можливості та виявляти прагнення до підвищення професійної кваліфікації та професійної мобільності.</p> <p>RH10. Виявляти здатність до гнучкого, оперативного розв'язання професійних проблем в умовах змін, невизначеності та соціальної напруженості.</p>
--	--

VIII. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Виконання вимог освітньо-наукової програми кваліфікаційний (комплексний екзамen з фаху) та публічний захист / передзахист дисертації.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним науковим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання у сфері

	<p>психології особистісного /соціального або організаційного розвитку або на межі кількох галузей, результати якого становлять оригінальний внесок у систему знань та оприлюднені у відповідних публікаціях.</p> <p>Дисертація виконується у процесі здобуття третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти для встановлення відповідності набутих результатів навчання (компетентностей) вимогам освітньо-наукової програми. Кваліфікаційна робота підлягає обов'язковій перевірці на відсутність академічного плагиату, фабрикації, фальсифікації та інших видів академічної недоброчесності.</p>
Вимоги захисту	<p>до Публічний захист дисертації проводиться на засіданні спеціалізованої ради. Захист дисертації повинен мати характер відкритої наукової дискусії, в якій зобов'язані взяти участь голова та члени ради, а також за бажанням присутні на засіданні. Під час захисту відповідно до законодавства радою забезпечується аудіофіксація (запис фонограми) та відеофіксація. Запис (звукзапис, відеозапис) такого засідання ради оприлюднюється на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти (наукової установи) не пізніше наступного робочого дня з дати проведення засідання та зберігається на відповідному веб-сайті не менше трьох місяців з дати набрання чинності наказом закладу вищої освіти (наукової установи) про видачу здобувачеві диплома доктора філософії.</p> <p>У ході засідання рада встановлює рівень набуття здобувачем теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, що дало йому можливість одержати нові науково обґрунтовані теоретичні або експериментальні результати проведених ним досліджень та розв'язати конкретне наукове завдання у відповідній галузі знань, та оволодіння здобувачем методологією наукової та педагогічної діяльності.</p>

IX. Ресурсне забезпечення реалізації програми

Загальна характеристика кадрового забезпечення	<p>Викладання дисциплін обов'язкового циклу забезпечується науково-педагогічними працівниками, які мають досвід самостійної і спільної інноваційно-дослідницької діяльності, розв'язання комплексу актуальних наукових проблем у галузі психології, володіють методологією наукової діяльності, здобули наукові результати, що мають наукову новизну, теоретичне значення та практичну значущість, успішний досвід науково-педагогічної та управлінської діяльності у вищій школі /науково-дослідній установі (завідування</p>
---	--

	кафедрою / науковою лабораторією, викладання психологічних дисциплін), беруть участь у роботі вчених рад інститутів, університету, спеціалізованих рад із захисту дисертаційних робіт за спеціальністю 053 Психологія.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Університет надає здобувачам PhD філософії доступ до інформаційних ресурсів для самоосвіти, планування та організації наукових досліджень з використанням цифрових технологій, безкоштовний доступ до internet-мережі і середовища дистанційного навчання УМО, а також авторських наукових і навчально-методичних розробок викладачів

Х. Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У ДЗВО «УМО» функціонує система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка ґрунтується на Положенні про моніторинг якості вищої освіти (2017 р) і передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи здобувачів вищої освіти, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі запобігання та виявлення академічного плагіату.

XI. Перелік нормативних документів, на яких базується освітньо-наукова програма

Закон України від 01.07.2014 р. No 1556VII «Про вищу освіту» [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>];

Закон України від 05.09.2017 р. «Про освіту» – [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>];

Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. No 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>];

Постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. No 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності» [Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-п/page>];

Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. No 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» [Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>];

Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010 ДК 003:2010 [Режим доступу: <http://www.dk003.com>];

Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.10.2019 №1254 «Про унесення змін до Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти» [Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-unesennya-zmin-do-metodichnih-rekomendacij-shodo-rozroblennya-standartiv-vishoyi-osviti>];

Постанова Кабінету Міністрів України від 12.06.2019 р. No 509 «Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. №1341» [Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/509-2019-%D0%BF/paran2#n2>];

Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) [Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_ESG_2015.pdf];

Національний освітній глосарій: вища освіта [Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_glossariy_Visha_osvita_2014_tempus-office.pdf];

Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд [Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_Rozvitok_sisitemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf];

Європейська кредитна трансферна накопичувальна система: Довідник користувача [Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_ECTS_Users_Guide-2015_Ukrainian.pdf];

EQF – LLL – European Qualifications Framework for Lifelong Learning [Режим доступу: https://ec.europa.eu/ploteus/sites/eac-eqf/files/brochexp_en.pdf];

QF - EHEA – Qualification Framework of the European Higher Education Area [Режим доступу: <http://www.ehea.info/article-details.aspx?ArticleId=67>];

TUNING [Режим доступу: <http://www.unideusto.org/tuningeu/>].

Положення про організацію освітнього процесу в ДЗВО «Університет менеджменту освіти», затверджене Вченою радою УМО (протокол № 2 від 29 січня 2020 р.) [Режим доступу: http://umo.edu.ua/images/content/documentПоложення_освітн_ого_процесу.pdf].

Положення про організацію освітнього процесу на третьому освітньо-науковому рівні підготовки здобувачів вищої освіти – доктор філософії в процесу в Державному вищому навчальному закладі «Університет менеджменту освіти», затверджене Вченою радою УМО (протокол № 7 від 19 вересня 2018 р. зі змінами 29.01.2020р., протокол №2.) [Режим доступу: http://umo.edu.ua/images/content/aspirantura/norm_documentПоложення__про_орган._освіт.процес.pdf].

Положення про моніторинг якості освітньої діяльності та якості вищої освіти здобувачів (студентів, аспірантів), підвищення кваліфікації слухачів у ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», затверджене Вченою радою УМО (протокол № 3 від 19 квітня 2017 р.) [Режим доступу: <http://umo.edu.ua/images/content/documentПОЛОЖЕННЯ%20про%20МОНИТОРИНГ.pdf>].

Положення про міжнародну діяльність ДЗВО «Університет менеджменту освіти» затверджене Вченою радою УМО (протокол № 7 від 15 жовтня

2019 р.) [Режим доступу: http://umo.edu.ua/images/content/documentПоложення_про_міжнародну_діял_ніст.pdf].

- Положення про наукове керівництво (консультування) здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук, затвердженому Вченою радою УМО (протокол № 2 від 20 лютого 2019 р., зі змінами 29.01.2020р., протокол №2.) [Режим доступу: http://umo.edu.ua/images/content/aspirantura/norm_documentПОЛОЖЕННЯ__про_наук.керів.pdf].

- Положення про проведення науково-педагогічної практики здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії, затвердженому Вченою радою УМО (протокол № 2 від 20 лютого 2019 р., зі змінами 29.01.2020р., протокол №2.) [Режим доступу: http://umo.edu.ua/images/content/aspirantura/norm_documentПоложення_про_практику_аспірантів_УМО.pdf].

- Національна рамка кваліфікацій (із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 509 від 12.06.2019) <https://mon.gov.ua/ua/tag/natsionalna-ramka-kvalifikatsiy>; <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF/paran12#n12>

- Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти (Наказ Міністерства освіти і науки України від «01» червня 2016 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 01.10.2019 р. № 1254, схвалено сектором вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України протокол № 3 від 21 червня 2019 р.) http://edu-mns.org.ua/img/news/8635/NakMON_1254_19.pdf

- Положення про міжнародну діяльність ДЗВО «Університет менеджменту освіти», затвердженому Вченою радою УМО (протокол № 7 від 15 жовтня 2019 р.). http://umo.edu.ua/images/content/documentПоложення_про_міжнародну_діял_ніст.pdf

Пояснювальна записка

Освітньо-наукова програма містить програмні компетентності, що визначають специфіку підготовки докторів філософії зі спеціальності 053 «Психологія», спеціалізація «Психологія особистісного, соціального і організаційного розвитку» та результати навчання, які виражають те, що здобувач PhD повинен знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного завершення освітньої програми. Вони узгоджені між собою та відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікації.

При реалізації освітньо-наукової програми «Психологія особистісного, соціального і організаційного розвитку» акценти у підготовці робляться на формуванні компетентностей дослідницького спрямування, що мають комплексний характер і стосуються дослідження психологічних проблем розвитку складних утворень (особистість, соціум, організація), як наслідок, йдеться про забезпечення здатності до глибокого переосмислення наявних і створення нових цілісних психологічних знань й професійної психологічної практики, розвиток інноваційно-дослідницьких умінь і соціальних навичок роботи в команді, креативності, відповідальності, академічної доброчесності та ін.

ОНП передбачено вибіркові дисципліни вільного вибору здобувача PhD, які обираються із загального переліку дисциплін (у тому числі, інших спеціальностей і рівнів освіти) і якнайкраще, на думку здобувача, відповідають його інтересам і професійним планам на майбутнє. Загальний обсяг таких дисциплін складає не менше 25% від загального обсягу освітньо-наукової програми.

Таблиця 1 показує відповідність визначених освітньо-науковою програмою компетентностей та дескрипторів НКР. У таблиці 2 показана відповідність результатів навчання та компетентностей.

Дисципліни, що забезпечують досягнення програмних результатів навчання

(Нормативний зміст підготовки)

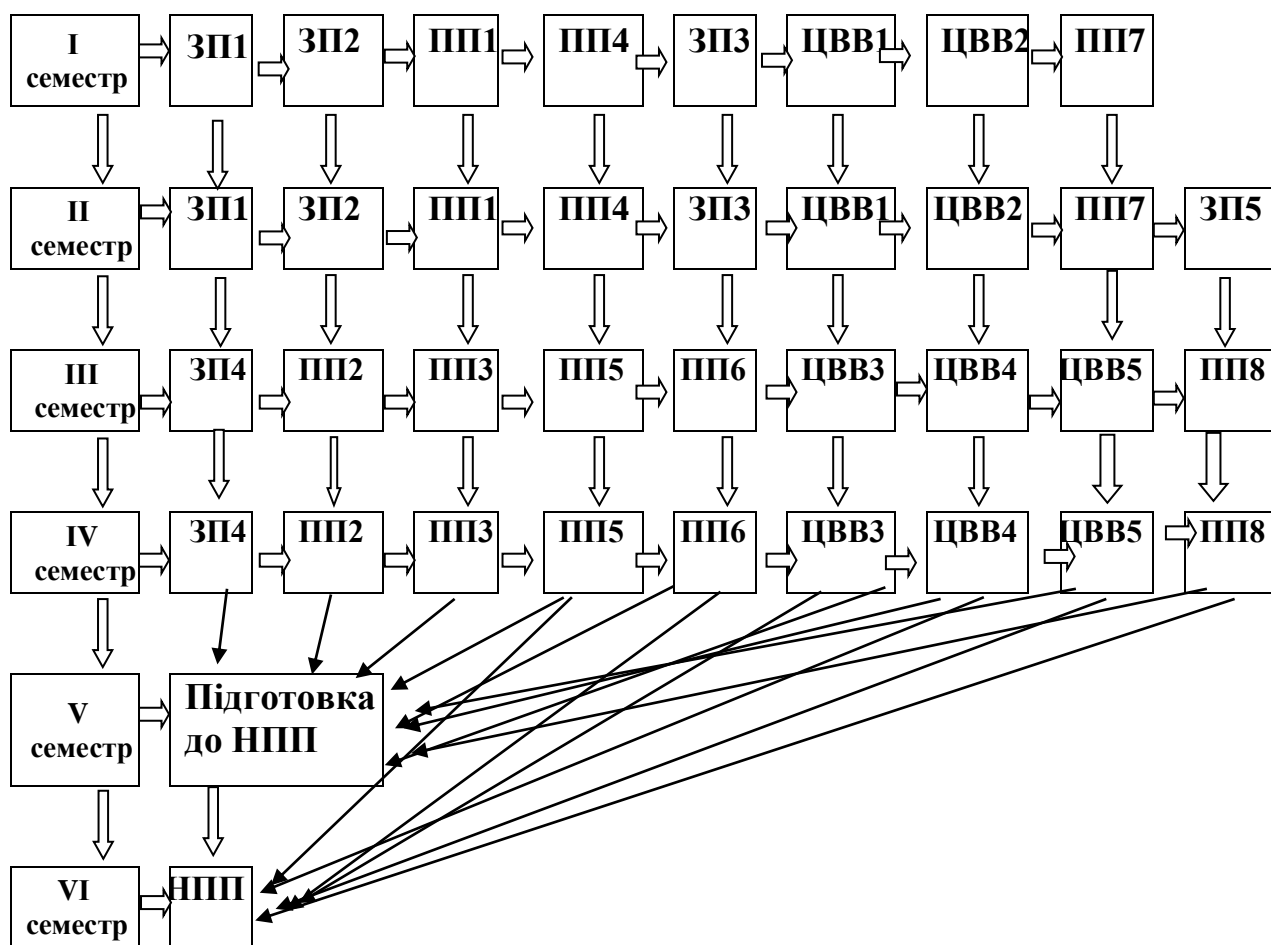
Шифр н/д і практик	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, практики)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1. Обов'язкові компоненти ОП			
1.1. Цикл загальної підготовки			
ЗП1	Філософія освіти	4	екзамен
ЗП2	Іноземна мова та академічне письмо	6	залік
ЗП3	Організаційна та проектна дослідницько-інноваційна діяльність в освіті	3	залік
ЗП4	Професійна компетентність викладача закладу вищої освіти	3	екзамен
ЗП5	Наукові електронні комунікації та відкриті журнальні системи	3	залік

Усього		18	
1.2. Цикл професійної підготовки			
ПП1	Теоретико-методологічні підходи до наукового дослідження змінювання психіки	3	залік
ПП2	Психологія розвитку та педагогічна психологія	3	екзамен
ПП3	Психологія сучасного інформаційного простору	3	екзамен
ПП4	Експериментальний метод у психологічному дослідженні	3	екзамен
ПП5	Методика викладання психології у вищій школі	3	залік
ПП6	Психологія соціального та організаційного розвитку	3	екзамен
ПП7	Створення науково-психологічного тексту	3	залік
ПП8	Психологічна допомога особистості в умовах соціальної напруженості	2	залік
Усього		24	
НПП	Науково-педагогічна практика	3	залік
	Комплексний екзамен з фаху		екзамен
Усього за обов'язковим компонентом		45	
2. Компонент вільного вибору аспіранта*			
Вибіркові навчальні дисципліни**			
ЦВВ1		3	залік
ЦВВ2		3	залік
ЦВВ3		3	залік
ЦВВ4		3	залік
ЦВВ5		3	залік
	Усього за компонентом вільного вибору аспіранта	15	
	Загальний обсяг освітньої складової програми	60	

* Аспірант обирає 5 дисциплін із запропонованого переліку психологічних дисциплін обсягом 3 кредити кожна (у структурно-логічній схемі обрані дисципліни позначені як ЦВВ1 – ЦВВ5).

**Відповідно до п. 9 Положення про порядок та умови обрання вибірових дисциплін здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії у ДЗВО «Університет менеджменту освіти» аспірант має право обрати навчальні дисципліни не лише із запропонованого переліку, але будь-які дисципліни із навчального плану іншої спеціальності, що відповідають необхідному обсягу кредитів та викладаються у відповідному семестрі. Якщо аспірант обирає дисципліну з навчального плану іншої спеціальності, він зобов'язаний узгодити цей вибір з гарантом програми та виконувати в повному обсязі всі види робіт, передбачені навчальним планом своєї спеціальності. Загальний перелік вибірових дисциплін і відповідна анкета розміщені на сайті УМО в розділі Аспірантура <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfM8yu7fkEUaMPrHyzsY1-z6Tt13s-Hlet4gVx7XT-OQ2G9fg/viewform?embedded=true>

Структурно-логічна схема

Система оцінювання результатів опанування освітньо-наукової програми.

Результати опанування освітньо-наукової програми аспіранта оцінюють за 100-бальною шкалою. Форми контролю – екзамен або залік. При оформленні документів за екзаменаційну сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань аспірантів за різними системами.

Шкала оцінювання (національна та ECTS).

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Визначення	За національною шкалою	
			Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку	Залік
90 - 100	A	Відмінно	Відмінно	Зараховано
81-89	B	Дуже добре	Добре	
71-80	C	Добре		
61-70	D	Задовільно	Задовільно	
51-60	E	Достатньо		

Науково-дослідна робота аспіранта

Науково-дослідна робота аспірантів є обов'язковою складовою підготовки висококваліфікованих фахівців (докторів філософії), здатних самостійно вести науковий пошук, творчо вирішувати конкретні професійні, наукові завдання. Кредитами не обліковується.

Аспірант проводить наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи протягом усього періоду навчання, в якому визначаються зміст, терміни виконання та обсяг науково-дослідних робіт. Індивідуальний план наукової роботи здобувач погоджує з науковим керівником і Вчена рада Університету затверджує план протягом двох місяців з дня зарахування здобувача до аспірантури.

Наукова складова включає проведення фундаментальних та (або) прикладних наукових досліджень в Університеті, підготовку до публічного захисту дисертаційного дослідження, тематика якого визначена відповідною випускною кафедрою та затверджена вченою радою факультету, написання та публікацію статей та апробацію результатів за напрямком дисертаційного дослідження.

Науково-дослідна робота аспіранта здійснюється під керівництвом наукового керівника, умовно може бути розділена на підготовчий та основний етапи та включає наступні види діяльності. На підготовчому етапі аспірант:

1. Обирає тему наукового дослідження та обґрунтовує актуальність обраної теми дослідження. Здійснює перегляд каталогів захищених дисертацій і знайомиться з вже виконаними на кафедрі дисертаційними роботами. Опрацьовує новітні результати досліджень в обраній та суміжних сферах науки. Ознайомлюється з аналітичними оглядами і статтями у фахових виданнях, проводить консультації з фахівцями з метою виявлення маловивчених наукових проблем і питань, що є актуальними. Вивчає та аналізує основні підходи та позиції наукових шкіл і течій у вирішенні досліджуваної проблеми; уточнює термінологію в обраній галузі знань. Здійснює пошук літературних джерел з обраної теми.

2. Проводить планування дисертаційної роботи шляхом складання індивідуального плану аспіранта; робочого плану аспіранта.

3. Здійснює постановку цілей і завдань дисертаційної роботи. Визначає об'єкт і предмет наукового дослідження.

4. Обирає методи (методику) проведення дослідження.

5. Здійснює опис процесу наукового дослідження у дисертаційній роботі шляхом формування плану-проспекту, який являє собою реферативний виклад питань, за якими надалі буде систематизуватися весь зібраний фактичний матеріал.

Під час основного етапу науково-дослідницької роботи аспірант:

1. Проводить науково-дослідницькі роботи відповідно до профілю ОНП аспірантури, з використанням фундаментальних і прикладних дисциплін, що викладаються. Займається науковою роботою з виконання теоретичної та практичної частини дослідження.

2. Аналізує та узагальнює результати наукового дослідження на основі сучасних міждисциплінарних підходів, застосування наукових методологічних

принципів та методичних прийомів дослідження, використання в дослідженні тематичних інформаційних ресурсів, провідного вітчизняного і зарубіжного досвіду з тематики дослідження.

3. Здійснює підготовку та видання публікацій за темою дисертації: монографій та наукових публікацій у вітчизняних фахових виданнях, перелік яких затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері психології і науки і виданнях, включених у міжнародні наукометричні бази даних, наукових публікацій в інших виданнях.

4. Проводить апробацію результатів наукових досліджень шляхом участі у наукових конференціях: у міжнародних та зарубіжних конференціях; у всеукраїнських конференціях; у регіональних та міжвузівських конференціях; у конференціях для молодих вчених; у літніх (зимових) наукових школах (семінарах). Бере участь у конкурсах наукових робіт.

5. Бере участь у роботі Наукових товариств студентів, аспірантів та молодих учених.

6. Залучається до виконання держбюджетної або госпдоговірної тематики в рамках державних, міжвузівських або університетських грантів, а також індивідуальних планів кафедр.

7. Якщо за науковими результатами наукового дослідження було отримано винахід, то аспірантом готуються та подаються документи для отримання патенту на винахід (авторське свідоцтво).

8. Займається проведенням досліджень та підготовкою дисертаційної роботи, формулюванням висновків дисертаційної роботи.

9. Здійснює оцінку отриманих результатів, які обговорюються на засіданні наукового семінару, а потім виносяться для обговорення та дискусії на засіданні випускної кафедри.

10. Проходить попередню експертизу дисертації на кафедрі (передзахист).

11. Займається роботою з підготовки рукопису дисертації.

12. Працює над створенням нових перспективних засобів, в організації робіт щодо практичного використання та впровадження результатів дослідження.

13. Готує до захисту / захищає дисертацію у спеціалізованій вченій раді.

14. Науково-дослідна робота відображається в індивідуальному науковому плані підготовки фахівця. Контроль виконання індивідуального плану підготовки здійснюються профільними кафедрами шляхом атестації. Атестація аспірантів здійснюється відповідно до цієї освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії за спеціальністю 053 «Психологія» та Графіка виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану аспіранта. Атестація аспірантів проводиться раз на рік у кінці навчального року.

Атестації передують проміжні звіти. Аспірант звітує на кафедрі 2 рази на рік. Метою проміжної атестації є контроль за виконанням індивідуального плану науково-дослідницького пошуку та дотримання графіку виконання індивідуального навчального плану аспіранта.

При атестації аспіранта враховуються виконання програмних вимог як освітньої, так і наукової компонент освітньо-наукової програми. Аспіранти, що

успішно пройшли щорічну атестацію, переводяться на наступний рік навчання. Аспіранти, які не пройшли атестацію, підлягають відрахуванню.

Метою проміжних звітів є контроль за виконанням індивідуального плану аспіранта за всіма складовими, передбаченими освітньо-науковою програмою.

Проміжний звіт має включати три модулі:

1. Теоретичний модуль.
2. Науково-дослідницький.
3. Практичний модуль.

Результатом навчання в аспірантурі є успішне виконання здобувачем вищої освіти даної освітньо-наукової програми, висновок кафедри про результати проведеного дослідження та можливість рекомендації до захисту, на основі якого відбувається публічний захист дисертації у спеціалізованій вченій раді та присудження ступеня доктора філософії у галузі соціальних і поведінкових наук за спеціальністю Психологія.

Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здійснюється на підставі результатів навчання випускників шляхом складання комплексного іспиту зі спеціальності 053 – Психологія та захисту дисертаційної роботи доктора філософії.

Вимоги до комплексного екзамену за спеціальністю. Комплексний екзамен передбачає виконання кваліфікаційних завдань за спеціальністю 053 «Психологія» і є адекватною формою кваліфікаційних випробувань, яка об'єктивно і надійно визначає рівень професійної та наукової підготовки випускників аспірантури. Програма комплексного екзамену містить обов'язковий і варіативний модулі. Обов'язковий модуль охоплює теоретичні та методологічні аспекти сучасної психології, оволодіння методологією та методикою джерелознавчого дослідження, оволодіння сучасною вітчизняною та зарубіжною практикою з напрямку дослідження, а варіативний модуль стосується наукових та практичних аспектів відповідно до обраного напрямку дисертаційної роботи.

Комплексний екзамен складається з виконання теоретичного і практичного (аналітичного) завдань:

теоретичне завдання передбачає письмову відповідь на питання, які стосуються сучасних проблем освітньої наукової галузі і дає можливість оцінити програмні результати навчання: знання, (питання включають обов'язковий і варіативний модулі програми);

практичне (аналітичне) завдання передбачає науковий пошук у межах чітко окресленої проблеми, за результатами якого формується розгорнута аналітична записка (відповідно до напрямку дослідження) і дає можливість оцінити програмні результати навчання: уміння, комунікацію, автономність і відповідальність.

Основні результати навчання та науково-дослідної діяльності аспірантів мають бути підтверджені за такими складовими:

1. Освітня компонента освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії з галузі 05 Соціальні та поведінкові науки, яка складається з результатів вивчення дисциплін циклу загальної підготовки та дисциплін циклу професійної підготовки в обсязі 45 кредитів. Складання заліків та екзаменів відповідно до навчального плану теоретичної підготовки.

2. Проходження та успішний захист науково-педагогічної практики.
3. Підготовка дисертаційної роботи, яка рекомендована кафедрою до захисту на спеціалізованій вченій раді.
4. Публікація за темою дисертації не менше 5-ти статей у фахових виданнях, з яких не менше як 1 стаття має бути опублікована у виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз даних.
5. Апробація результатів дисертаційної роботи шляхом участі в роботі не менше 5-ти всеукраїнських та міжнародних наукових конференцій, семінарів та інших форм наукової комунікації.

**Матриця відповідності
програмних компетентностей дескрипторам НРК
(за 9-м рівнем, освітньо-науковим)**

Класифікація компетентностей за НРК	Знання Зн 1 Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності	Уміння Ум1 Спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики Ум2 Започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності Ум3 Критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей	Комунікація К1 Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому К2 Використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях	Автономія та відповідальність АВ1 Демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності АВ2 Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення
Загальні компетентності				
ЗК1	Зн1	Ум1, Ум2		АВ1
ЗК2	Зн1	Ум1, Ум3	К1, К2	
ЗК3	Зн1	Ум2, Ум3	К1, К2	АВ2
ЗК4		Ум2	К1	АВ1
ЗК5	Зн1		К1	АВ1
Спеціальні компетентності				
СК1	Зн1	Ум1, Ум2, Ум3	К1, К2	АВ1
СК2	Зн1	Ум1, Ум3		АВ1, АВ2
СК3		Ум1, Ум3		АВ1, АВ2
СК4	Зн1	Ум1, Ум3		АВ2
СК5	Зн1	Ум1, Ум2, Ум3	К1, К2	АВ1

Таблиця 2.

**Матриця відповідності
результатів навчання та компетентностей.**

Результати навчання	Компетентності										
	Інтег- ральна	Загальні					Спеціальні				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
РН1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел на основі сучасних методологій наукової діяльності та інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій	+	+	+	+	+		+		+		+
РН2. Знати та переосмислювати існуючі та \ або створювати (за потреби) нові теоретичні моделі та психологічні підходи до аналізу й інтерпретації одержаних результатів наукового дослідження	+	+	+	+			+	+	+		+
РН3. Уміти створювати та впроваджувати інноваційно-дослідницькі проекти у різних сферах суспільного життя, включаючи власні дослідження	+	+	+	+		+	+		+		+
РН4. Уміти полілогічно взаємодіяти із світовою науковою спільнотою та громадськістю з проблематики дослідження.	+	+	+	+	+		+		+		+
РН5. Уміти продуктивно працювати в команді, відігравати за потреби провідну роль провідну роль в організації командної роботи, у тому числі, у міжнародній та мультикультурній групі	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	

РН6. Виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні проблеми, чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, соціальних груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
РН7. Уміти здійснювати освітню діяльність у сфері психології й на межі предметних галузей і нести відповідальність за процес та результат навчання інших.	+		+			+	+	+	+	+	
РН8. Демонструвати прихильність до норм професійної етики, міжкультурної толерантності, професійних цінностей у науковій / практичній діяльності.	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+
РН9. Працювати над власним розвитком та вдосконаленням, визначати свої професійні можливості та виявляти прагнення до підвищення професійної кваліфікації й професійної мобільності.	+	+	+			+	+	+	+	+	+
РН10. Виявляти здатність до гнучкого, оперативного розв'язання професійних проблем в умовах змін, невизначеності та соціальної напруженості	+		+	+		+	+	+	+	+	+

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ЇХ ВИЗНАЧЕННЯ (ТЕЗАУРУС)

Атестація – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам **освітньої програми**.

Галузь знань – основна предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей, за якими здійснюється професійна підготовка.

Дескриптори Національної рамки кваліфікацій

- **автономність і відповідальність** – здатність самостійно виконувати завдання, розв'язувати задачі і проблеми та відповідати за результати своєї діяльності;

- **знання** – осмислена та засвоєна суб'єктом наукова інформація, що є основою його усвідомленої, цілеспрямованої діяльності. Знання поділяються на емпіричні (фактологічні) і теоретичні (концептуальні, методологічні);

- **комунікація** – взаємозв'язок суб'єктів з метою передавання інформації, узгодження дій, спільної діяльності;

- **уміння** – здатність застосовувати знання для виконання завдань та розв'язання задач і проблем. Уміння поділяються на когнітивні (інтелектуально-творчі) та практичні (на основі майстерності з використанням методів, матеріалів, інструкцій та інструментів).

Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС) – система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти. Система ґрунтується на визначенні навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених результатів навчання, та обліковується у кредитах ЄКТС.

Кваліфікація – офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважена установа (компетентний орган) встановила, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) за заданими стандартами.

- **Кваліфікація освітня** – кваліфікація, що присуджується вищими навчальними закладами на підставі виконання вимог Стандартів вищої освіти.

- **Кваліфікація професійна** – кваліфікація, які присуджується на підставі виконання вимог професійних стандартів, що діють у сфері праці, і відображають здатність особи виконувати завдання і обов'язки певного виду професійної діяльності. Професійні кваліфікації надаються роботодавцями або спільно з ними, або за встановленими за їх участю правилами.

Кваліфікаційна робота — це вид підсумкової атестації, що може передбачатись на завершальному етапі здобуття певного рівня вищої освіти для встановлення відповідності набутих здобувачами результатів навчання

(компетентностей) вимогам стандартів вищої освіти. Форми кваліфікаційної роботи включають (не обмежуючись зазначеним): дипломну роботу, дисертаційне дослідження, публічну демонстрацію (захист), сукупність наукових статей, комбінацію різних форм вище зазначеного тощо.

Кваліфікаційний рівень – структурна одиниця Національної рамки кваліфікацій, що визначається певною сукупністю компетентностей, які є типовими для кваліфікацій даного рівня.

Компетентність – динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти.

- **Інтегральна компетентність** – узагальнений опис кваліфікаційного рівня, який виражає основні компетентнісні характеристики рівня щодо навчання та/або професійної діяльності.

- **Загальні компетентності** – універсальні компетентності, що не залежать від предметної області, але важливі для успішної подальшої професійної та соціальної діяльності здобувача в різних галузях та для його особистісного розвитку.

- **Спеціальні (фахові, предметні) компетентності** – компетентності, що залежать від предметної області, та є важливими для успішної професійної діяльності за певною спеціальністю.

Кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – кредит ЄКТС) – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин. Навантаження одного навчального року за денною формою навчання становить, як правило, 60 кредитів ЄКТС.

Національна рамка кваліфікацій – це системний і структурований за компетентностями опис кваліфікаційних рівнів.

Освітня (освітньо-професійна чи освітньо-наукова) програма – система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

Регульована професія – професія (вид професійної діяльності), допуск до якого та/або діяльність у межах якої певним чином регулюється спеціальним

законом або спеціальними правилами, які встановлені або визнані законодавством.

Результати навчання (програмні) – сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих особою у процесі навчання за певною освітньо-професійною, освітньо-науковою програмою, які можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти.

Спеціалізація – складова спеціальності, що визначається законодавством або вищим навчальним закладом, або науковою установою та передбачає профільну спеціалізовану освітньо-професійну чи освітньо-наукову програму підготовки здобувачів вищої та післядипломної освіти.

Спеціальність – складова галузі знань, за якою здійснюється професійна підготовка.

Якість вищої освіти – рівень здобутих особою знань, умінь, навичок, інших компетентностей, що відображає її компетентність відповідно до стандартів вищої освіти.

Керівник проєктної групи
(гарант освітньо-наукової програми),
доктор психологічних наук, професор,
зав. кафедри психології управління
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»

О. І. Бондарчук